زندگینامهٔ

شيخ عبدالوهاب فروزش داغستاني دحمه الله

كيم طه فروزش

موطن اصلی، ولادت و تحصیلات

با وجود کمی سن سرشار از استعدادهای نهفته و نبوغ ذاتی و تیزهوشی بود. قرآن را در همان هشت سالگی ختم می کند و به سرعت مقدمات علوم عربیه را فرامی گیرد. مادرش به هر طریقی سعی می کند پسرش درسش را ادامه دهد و تا حد امکان جای خالی پدر را پر کند.

در داغستان همیشه اسلامی و در میان کوههای سر به فلک کشیده سرزمین قفقاز موطن مجاهدان بزرگ همچون امام شامل و مجاهدان دیگر که تاب جدایی از پیکرهٔ امت اسلامی را نداشتند. و با دست خالی طی سه عقد از زمان غیورانه در مقابل روس تزاری جهاد نمو دند و هنوز هم که هنوز است پرچم جهاد در آن بلاد پابر جابوده و نوادگان مجاهدان دیروز قفقاز همچنان پرچم جهاد را در دست دارند و نهال اسلام را در آن دیار با خون پاک خودشان زنده نگهداشته اند.

استعدادهای علمی عبدالوهاب به سرعت شکوفا می شود و در طی سه چهار سال دروس مقدمات نحو و صرف و همچنین فقه و لغت را فرا مي گيرد. در سن دوازده سالگي عبدالوهاب مادرش را نیز از دست می دهد. این بار قلب کوچکش تاب تحمل اینهمه مصیبت را نمی پابد. غم جدایی مادر و مسئولیت نگهداری از خواهران کوچک آرامش را از او سلب می کند و یک باره تصمیم می گیرد درس را کنار بگذارد و کار کند. ولی بعد از چندی فامیلها و عمویش نصیحت می کنند و او را دوباره به مدرسه می فرستند. ولی با این وجود در تعطیلات و بعضاً در موسم درس مجبور به ترک درس و کار کردن و چویانی گوساله های مردم می شد. حتی استطاعت خرید کتاب را نداشت. کتاب را از این و آن قرض می کرد و داخل خورجین کرده در بیابان هنگام چوپانی درس می خواند، و هنگام استراحت احشام در چراگاه، با پیمودن مسافت دور به نزدیکی از اساتید رفته درس می گرفت. وقتی صاحب کتاب کتابش را می خواست کتاب را به او تحویل می داد. کتاب را از شخصی دیگری به امانت می گرفت. و بعضاً با اهالی روستا به بلاد روس می رفتند و صیادی می کردند. امّا چون برای صیادی و دریا رفتن سن شان كم بود همراهان او را در خانه مي گذاشتند تا كارهاي سبک را در خانه انجام دهد و در عوض از کارفرما می خواستند که مزدیک صیاد را به او بدهد.

به سال ۱۳۲۰ ه. ق در آن دیار مبارک در روستای عینوربی یاعیمکی کودکی دیده به جهان گشود که پدر و مادرش او را عبدالوهاب اولین فرزند خانواده بود. پدرش سلیمان و مادرش فاطمه زن غیور و کوشایی بود که پابه پای مرد خانه در امرار معاش همکاری می کرد و در تعلیم و تربیت اولاد خود، عبدالوهاب و دو دختر دیگرش از هیچ کوششی دریغ نمی کد.

اساتيد شيخ عبدالوهاب

وقتی عبدالوهاب به هفت سالگی رسید پدرش در راستای عمل به امر «مروا صبیانکم بالصلوة لسبع» الحدیت. اولویات دین یعنی ارکان اسلام و ایمان را تعلیم داد و او را به ادای نماز امر نمود. بر اثر این تربیت اسلامی او می گفت: به یاد ندارم از وقتی که خودم را شناختم و از هفت سالگی حتی یک نمازم قضا شده باشد ممکن است در ادای نماز تساهل و بچگی کرده باشم ولی نمازم

ایشان حداقل نزد شش نفر از اساتید در داغستان تلمذ نمودند. ولی بیشتر، از دو نفر آنان استفاده و بهرهٔ علمی برده اند و بیشترین وقتی وارد هشت سالگی می شود پدرش او را به مدرسهٔ علوم دینی که در روستای محل اقامتش بود می برد تا علوم اسلامی را فرا گیرد و نعمتی که پدر از آن محروم گشته بود، پسرش از آن بهره مند شود. و گویا مقدر نبود که سایه عطوفت و دست نوازش پدر بر سر عبدالوهاب بماند. دیری نیائید سلیمان دار فانی را و داع گفت و زن جوان و تنها پسر و دو دختر کوچکش را با کوله باری از غم و اندوه تنها گذاشت. عبدالوهاب هنوز فقط ۸سالش بود.

۲۰ زیاری ۲۰

√و قتی

عبدالوهاب حدوداً ١٥ ساله بود انقلاب كمونيستي روسیه رخ داد و سلسلة حكومت تزارها بعد از چندقرن فروياشيدو آثار شوم آن بتدريج به تمام نقاط روسیه و جمهوريهاي آسیای میانه کشانده شد.

فوائدرانزدایشان کسب نمودند. یکی شیخ عبدالرزاق خُرِقَى صاحب كتب عديده من جمله فتاواي خُرِقَي در چهار مجلد که در داغستان و مصر به چاپ رسید؛ ایشان آدمی متواضع و فروتن بودند و در عین حال تبحر خاصی در تمام علوم، خاصه در علوم آلی و فقه و عقائد داشتند. ایشان علاقه و عنایت خاصی به عبدالوهاب داشتند و همیشه او را به سبب تسلطی که در نحو و صرف و تجزیه و تحلیل تراکیب داشت به نام سیبویه صدامی کرده اند و به او مجنون می گفتند چون دیوان مجنون را که بیش از هزار بیت بود، از حفظ می دانست و همچنین دیوان شعرای دیگر را حفظ کرده بودند، و به همین سبب در تبیین و تجزیه و تركيب و ترجمه لغات اشعار مهارت كامل داشتند. علاوه بر آن شیخ عبدالرزاق شوخ طبع و اهل مزاح بوده با تلامیذ خود مزاح می کردند و به همین سبب شاگر دانش او را يدر خود مي ينداشتند.

استاد دیگرش که از او نیز زیاد یاد می کردند و نسبت فامیلی نیز با او داشتند شیخ عبدالقادر آخوند داغستانی است که بعداد مورد ایشان صحبت خواهیم کرد. اومی گفت: وقتی به سن نوجوانی رسیده بودم و هفده هیجده سالم بود، یکی روز عبدالقادر آخوند را دیدم. آن وقتها مختصرالمعانی در علوم بلاغت و برخی کتب دیگر رامی خواندم و در بین علما و طلاب زبانود و معروف شده بودم؛ عبدالقادر آخوند پرسید: چه کار می کنی؟ گفتم: بعضی وقتها درس می خوانم و احیانا مجبور می شوم برای امرار معاش خود و خواهرانم کار

عبدالقادر آخوند که تحصیلاتش را تمام کرده و مدرس شده بود از عبدالوهاب می خواهد که نزد او درس بخواند و از کسانی که او را به عنوان مدرس پیش خود نگهداشته اندمی خواهد که علاوه بر شهریهٔ خود، خرج تحصیل عبدالوهاب و برادرش ابراهیم را هم بدهند و آنها نیز قبول می کنند. به همین ترتیب چند سالی نزد عبدالقادر آخوند تلمذمی کنند. البته در طی آن سالها نیز برای نگهداری از خواهرانش مجبور به ترک درس می شدند.

انقلاب کمونیستی اکتوبر ۱۹۱۷ بلشویکها و تأثیر آن در زندگی شیخ عبدالوهاب

وقتى عبدالوهاب حدوداً ١٥ ساله بود انقلاب كمونيستي روسيه رخ داد و سلسلهٔ حكومت تزارها بعد از چند قرن فروپاشید و آثار شوم آن بتدریج به تمام نقاط روسیه و جمهوریهای آسیای میانه کشانده شد. بلشویکها دایرهٔ قدرت و نفوذ خود را با تطمیع و فریب توده های مردم و با شوراندن آنان علیه یکدیگر و بعضاً در جاهایی که مقاومت نشان می دادند ،خصوصاً جمهوريهاي مسلمان، مطامع خود را با قدرت نظامی پیش می بردند. داغستان و قفقاز از آخرین معاقل و سنگرهایی بودند که تحت سلطه کمونیستها در آمدند؛ بطوریکه تا دهه ۱۹۳۰ زبان رسمی داغستان عربی و محاکم و مدارس عربی و اسلامی دایر بود. داغستانیها چشم امید و دل به کمک عثمانیها بسته بودند. علما نیز با تنظیم هسته های مقاومت فتوای جهاد داده و شهدای زیادی را در این راه تقدیم کردند. بعد از ۱۰ سال و اندی از بقدرت رسیدن کمونیستها و دریی فوت یا کشته شدن افراد و علمای بزرگ و ذی نفوذ اندک اندک روسها محتاطانه يايه و اساس نفوذ و سلطهٔ خود را مستحكم كردند. مدارس اسلامی را تعطیل نمودند؛ علما نیز سه راه بیشتر نداشتند یا به تنهایی و بدون امکانات جلوی دشمن می ایستادند، که ایستادند و شهید شدند و یا با مدارس حکومتی همکاری می کردند و بعضاً کسانی که انگشت اتهام به طرف آنان نشانه رفته بود قهراً می بایست جلای وطن و هجرت می کردند. دیگر با وضع موجود ماندن در آن دیار هیچ نفع دینی برای علماً و مردم نداشت، لذا علما به اقطار اسلامي هجرت نمودند. شیخ عبدالوهاب نیز از این قاعده مستثنی نبود و با همین وضعیت نیز دست از طلب علم بر نداشتند بلكه مخفيانه نزد بعضى از علما رفته و تلمذ مي نمود؛ حتی دریک مورد در زیر زمین یک مسجد به مدت ۲ ماه اقامت کرده از محضر یکی از اساتید استفاده كرده اند ولي دريي مطلع شدن كمونيست ها مجبور به ترک آنجا شدند. به دنبال بلاتکلیفی و هجرت بیشتر علمای باقیمانده، شیخ عبدالقادر و شیخ عبدالوهاب رحمهماالله رايزني مي كنند كه تا براي نیل به آرامش نسبی به یکی از بلاد عربی و ترجیحاً

ندای ۲۱

پاکدلی بودند و ارادت خاصی به علما داشتند ولی از نظر علمی و دینی و وجود علمای دینی و مساجد و مدارس در محرومیت بسر می بردند، به طوریکه مثلاً برای خواندن نماز میت مجبور بودند یک ملا را از مسافت دور بیاورند و ملانیز به همراه یکی دو نفر نماز میت را می خواند، وجود چنین عالمی را میان خودشان غنیمت بزرگی می دانستند و فرزندان خودشان را نزد ایشان برای تلمذ و کسب فیض خودشان را نزد ایشان برای تلمذ و کسب فیض می آوردند و حتی ملاهای قدیمی که بضاعت علمی نداشتند نیز از محضر ایشان کسب علم می نمودند.

حكومت رضاخان وكشف حجاب

رضاخان که دست نشاندهٔ انگلیس بود و برای اجرای نقشه های آنان در ایران انتخاب شده بود و در سال ۱۳۰۵ به قدرت می رسد بعد از تصفیه ارگان حکومت و ارتش و ریشه گرفتن قدرت نظامی اش با فاصله گرفتن از علما و بعد از سفر به ترکیه در صدد اجرای طرح اتاترک برای زدودن دین و مظاهر آن از جامعه بر می آید و بعد از مراجعت از ترکیه، حکم کشف حجاب از خانمها و دیگر احکام ضد دینی صادر مي كند و عملاً با علما به مخالفت بر مي خيزد. مهاجرين داغستان، شيخ عبدالوهاب و شيخ عبدالقادر وقتی می بینند که اوضاع ایران نیز روز به روز به وخامت می گراید، انگیزه ای برای باقیماندن در ایران نمی یابند، چون آنان برای حفظ دین از داغستان هجرت كرده بودند و درد غربت را تحمل مي كردند. لذاشيخ عبدالوهاب و ديگر همراهان تصميم مي گيرند که به عراق هجرت کنند، لذا مقدمات سفر را مهیا کرده در سال ۱۳۱۴ راهی عراق می شوند. ابتدا به تهران و بعداً به کردستان رفته یک سالی را در «سقز» اقامت مي كنند سپس وارد عراق شده حدود پنج سال را در سليمانيه وبعدأ درمحلة اعظميه بغداد دوسال اقامت می کنند. در طول این مدت با خیاطی و کارهای دیگر امرار معاش مي كردند و بعضاً در دروس علما شركت مي كردند. علماي عراق بعد از تحقيق و امتحان و طرح مسائل علمي از علم و معرفت شيخ عبدالوهاب آگاهی پیدا کرده بودند لذا به ایشان پیشنهاد می کنند در آنجا تدریس کند حتی عبدالسلام عارف که آنوقت یک دانشجوی فعال و با نشاط بوده و بعدها در اوائل

به عربستان سعودي هجرت كنند تا ببينند آينده چه می شود. وقتی عزمشان جزم می شود و اسباب سفر را مهیا می کنند و مدارک لازم را به عنوان کارگر مهاجر به یکی از جمهوری های همجوار فراهم می کنند در اين ميان شيخ عبدالوهاب رحمه الله مريض مي شوند، همراهان به آمید بهبودی ایشان چند روزی را منتظر مى مانند ولى باطولاني شدن كسالت ايشان و از طرفى تحت پیگرد بودن شیخ عبدالقادر، شیخ عبدالوهاب رحمه الله بيشنهاد مي كنند كه شما برويد بعداً من به شما ان شاءالله ملحق خواهم شد. به پیشنهاد شخصی به نام محمد که او نیز تحت پیگرد بوده تصمیم می گیرند که به ترکمن صحرای ایران هجرت کنند و در پی اقامت کوتاه و کار و جمع کردن مخارج سفر به سوی یکی از بلاد عربی عزیمت کنند. شیخ عبدالوهاب نیز بعد از ۵ ماه به همراه محمد در سال ١٣١٠هـ.ش به تركمن صحراهجرت مي كندو به جمع مهاجران قبلی یعنی شیخ عبدالقادر و دو برادرش ملحق مي شود. بعد از آمدن شيخ عبدالوهاب، يكي از افراد ذی نفوذ منطقه بنام قلجان ایشان که همه مهاجران را در مدرسهٔ خو داسکان داده بو د و در شرق ترکمن صحرا در روستای مرزی حصارچهٔ اقامت داشته، شیخ عبدالوهاب را به عنوان مدرس در مدرسهٔ خود نگه می دارد و شیخ عبدالقادر و همراهان به روستای گلیداغ انتقال می یابند. چون اهالی منطقه از علم و معرفت آین افراد مطلع می شوند ریش سفیدان تصمیم می گیرند برای نگه داشتن این افراد که جوانان مجردي بودند.شيخ عبدالوهاب بنابه گفته خودشان تقريباً ۲۶ ساله و شيخ عبدالقادر ۲۸ ساله بوده اند . به آنان پیشنهاد ازدواج بدهند و با این وسیله آنان را در منطقه ماندگار کنند تا سبب رشد علمی و دینی منطقه شوند و همين طور هم مي شود. ابتدا شيخ عبدالقادر و در پی آن شیخ عبدالوهاب و بقیه همرآهان ازدواج می کنند و ماندگار می شوند.

بعد از ۲ سال تدریس در حصارچهٔ جرگلان، شیخ عبدالوهاب رحمه الله به گلیداغ آمده و با درخواست اهالی گوگلان نشین منطقه اطراف شهرستان کلاله به روستای (کورلر اورجنلی) کوچ می کنند و مدرسهٔ علوم دینی تأسیس کرده و چندسالی مشغول تدریس و ارشاد اهالی منطقه می شوندمردم منطقه که مردمان

√ شیخ عبدالوهاب و شیخ عبدالقادر وقتی میبینند که اوضاع ایران نیز روز به

روز به وخامت

باقیماندن در

میگراید،

انگیزهای

براي

ايران

نمى بابند،

۲۲ ندای

دهه ۶۰ به مدت دو سال رئیس جمهور عراق می شود، از محضر استاد استفاده می کردند. در سال ۱۳۲۱ بعد از برکناری رضاخان و لغو قوانین ضد دینی از سوی دولت جدید و بهبود نسبی اوضاع، مهاجران تصمیم می گیرند که دوباره به ایران باز گردند. شیخ عبدالوهاب که از سوی دوستان و آشنایان عراقی در وزارت اوقاف عراق برای ایشان کار مناسبی فراهم شده بود قصد ماندن داشته، ولی با اصرار همراهان در سال ۱۳۲۱ به ایران باز می گردند.

ک وقتی استاد شیخ عبدالوهاب و همراهان در سال ۱۳۱۰ به ترکمن صعرا هجرت نمودند سطح علمی و دینی مردم بسیار پایین

فعالیت دوباره و راه اندازی حوزه در موطن قدیمی

وقتی زمزمهٔ برگشتن مهاجرین به گوش مردم ترکمن صحرامی رسدهمه به شوق دیدار دوباره لحظه شماری مى كردند. مردم منطقه براى استقبال از شيخ عبدالوهاب و دیگر همراهان از دور و نزدیک در آیدرویش کلاله فعلى جمع شدند و با أغوش باز از آنان استقبال نموده شيخ عبدالوهاب رابه موطن قبلي خود يعني روستاي كورلر .اورجنلي مي آورند. استاد بي درنگ حوزهٔ علميهٔ قدیمی را دوباره راه اندازی کرده، تدریس و ارشاد مردم را شروع می کنند. علما و طلاب از اقصی نقاط ترکمن صحرا برای تحصیل به دور ایشان جمع می شوند. استاد نیز عمر پر برکت خود را با کوله باری از علم و معرفت و تجربیات دوران هجرت دوم در طبق اخلاص گذاشته تقدیم طلاب می کند. به گفته علمایی که در آن دوران فارغ التحصيل شدهاند و الان از علماي برجسته و شمع های فروزان ترکمن صحرا به حساب می آیند، استاد چنان با اخلاص و دلسوزي و احساس مسئوليت به طلاب درس مي دادند و آنها را به وظائف خطيرشان متوجه می کردند که به برکت همت و محنت ایشان طلاب زیادی از محضر ایشان فیض بردند و چراغ راه و مرشدان نسلهای آینده جامعه شدند.

استاد بعد از یک دهه و اندی تدریس در روستای کورلر اور جنلی حوزهٔ آنجا را به شاگردان خود سپرده به درخواست مردمان منطقه مرزی کرند و حومه بدانجا منتقل شده در آن مکان حوزه جدیدی را تأسیس می کنند تا از برکت علم ایشان، این بخش از ترکمن صحرانیز بهرهمند شود. بعد از چند سال تدریس در آن منطقه بنا به درخواست و دعوت علمای شهرستان گنبدکاووس از محضر استاد برای تدریس در حوزههای علمی گنبد درخواست می کنند استاد در خلال سالهای علمی گنبد در حوزههای مختلف شهرستان گنبسد

مشغول تدریس بوده اند و در طی این سالها علمای زیادی از محضر ایشان فارغ التحصیل شده و اکنون در حال تدریس و ارشاد مردم منطقه می باشند.

استاد همیشه می فرمودند که من به خاطر دین از داغستان هجرت نموده ام و عمرم را وقف دین کردم و می خواهم تا آخر عمرم این راه را ادامه بدهم.

تأسيس دارالعلوم سعديه اورجنلي

با توجه به محرومیت منطقه و اصرار مردم منطقه اور جنلی از توابع شهرستان کلاله مبنی بر حضور و تأسیس و احیاء حوزهٔ قبلی در منطقه،استاد قبول می کنند به آنجا بروند، لذا حوزه علمیه محمدیه گنبد را به شاگردان فارغ التحصیل خود می سپارد. مردم اور جنلی و حومه با اهداء زمین و احداث ساختمان و مسجد و حوزهٔ علمیه از استاد استقبال گرم و صمیمانه به عمل می آورند. از سال ۱۳۶۸ تاکنون حوزهٔ علمیهٔ دارالعلوم سعدیه اور جنلی پس از گذشت ۱۲ سال از رحلت استاد توسط فرزندان نسبی و معنوی استاد با بیش از صدطلبه با در دست داشتن پرچمی که استاد برافراشت به فعالیت خود ادامه می دهد.

وضعيت علمي تركمن صحرا

وقتی استاد شیخ عبدالوهاب و همراهان در سال ۱۳۱۰ به تركمن صحرا هجرت نمودند سطح علمي و ديني مردم بسیار پایین بوده است بطوری که در کل ترکمن صحرا حتى يك حوزهٔ علميه كه تمام علوم اسلامي در آن تدریس بشود و جود نداشته و حتی عالمی که دارای توان علمي در آن سطح باشد وجود نداشته است، به جزء چند نفر که در خیوه درس خوانده و آمده بو دند و بضاعت علمي أن چناني نداشتندتا بتوانند دروس سطح عالی را تدریس کنند، حتی همان ملاها هم انگشت شمار بودند. در این اوضاع و احوال بدو پایین بودن سطح علمي منطقه، خداوند اين علما را از داغستان به عنوان هدیه گران قدری به ترکمن صحرا عطامی کند تا انقلاب علمي و تحول ديني و اعتقادي در دل مردم منطقه بوجود آورند و چنین هم می شود چون تمام حوزههای علمیهٔ معتبر و فعال ترکمن صحرا در حال حاضر از فروع و شاخه های دو حوزهٔ مربوط به داغستانی هاست و اکثر علماء طراز اول ترکمن صحرا از شاگردان شیخ عبدالوهاب آخوند و شیخ عبدالقادر آخو ندر حمهماالله هستند.

اوضاع اعتقادی و دینی

اعتقاد صحيح ديني براساس علم ومعرفت ديني بناشده است و هر جا که جهالت در آن حاکم باشد انحراف اعتقادي و خرافات رشد و نمو پيدامي كند همانند میکروب که در مکان آلوده و کثیف رشد و تکثیر می شود و در جای نظیف و پاک از بین می رود. ترکمن صحرا نيز از اين قاعده مستثنى نبود در غياب علما و انديشمندان ديني، خرافات، مرده پرستي، سحر، تعويذات شركي جای اعتقاد صحیح مطابق با کتاب و سنت را یر کرده بود. ملاهای کم بضاعت نیز به جهت کم علمی از یک سو و جمع اموال و بردن منفعت شخصی از سوی دیگر دانسته یا ندانسته بر این اعتقاد نادرست صحه مي گذاشتند و بر آن اصرار مي كردند. شيخ عبدالوهاب که علاقهٔ زیادی به مطالعه کتاب داشت سعی داشت با أوردن كتب معتبر درفنون مختلف سطح علمي علما و طلاب را بالا ببرد و همچنین با تدریس و تفهیم اعتقاد صحیح مطابق با کتاب و سنت زمینه را برای بسط و گسترش توحید و اعتقاد صحیح آماده کند. عبدالوهاب آخوند با استناد به آیات و آحادیث و اقوال علما و مجتهدین در کتب اصول و فروع، علما و مردم را به توحید و اعتقاد صحیح و ترک خرآفات و مرده پرستی و رجوع به کتاب و سنت و اعتقاد سلف امت دعوت کردند و در این راه مجاهدتهای زیادی کردند و متحمل مشقات زیادی شدند. مخالفان که از روشنگری استادبيم داشتندكه مبادا مناصب ومنافع شخصي خود رااز دست دهندباتحریک افراد جاهل حتی از حوزهای که در آن تدریس می کرد او را راندند؛ گویی که تاریخ برای مصلحان جامعه هر از چند گاهی تکرار می شود و خاطرهٔ مجاهدت و دعوت و اهانت به مصلحان و نهايتاً رانده شدن آنان از موطن شان، سیرهٔ پیامبر اکرم و اصحاب كرام ايشان و هجرت به مدينه را در اذهان تداعی می کند و پیروان انصار رضی اعنهم در هر زمان أغوش خود رابرای استقبال از اهل حق باز می کنند و با هر آنچه در توان دارنداز آن پاسداری می کنند. استاد در یک حوزهٔ جدید و با طلاب و مشتاقان بیشتر و با همت و پشتكار زياد تلاش خود را عليه بدعات و خرافات ادامه مي دهند و نهايتاً مخالفان سرسخت بايي بردن به حق و حقیقت، زانوی صداقت به زمین زده و به محضر ایشان می آیند و اظهار ندامت می کنند و به برکت همت و اخلاص ایشان این اعتقاد در بین علما و مردم رسوخ پیدا کرد و روز به روز به همت دعوت شاگردان ایشان

به تعداد معتقدين به آن، افزوده مي شود: «و قل جاء الحق و زهق الباطل ان الباطل كان زهوقاً».

آثار باقيمانده از استاد عبدالوهاب آخوندرحمهالله

کتابها و رساله های زیادی از استاد به جامانده است که تاکنون هیچ یک از آنان به چاپ نرسیده است، بجزء کتاب «ارشاد الخلق الی سبیل الحق» که در مدینهٔ منوره توسط دانشگاه مدینه به چاپ رسیده است. همچنین در اواخر عمرشان رساله ای با عنوان: «قتلة الأطفال» نوشتند که مربوط به حوادث جنگ عراق و آمریکا و کشتار مردم عراق می باشد.

فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و سفر به زادگاه و موطن اصلی

به فرمودهٔ آفریدگار که «و مثل کلمة خبیثة کشجرة خبیثة اجتثت من فوق الارض مالها من قرار»، اتحاد جماهير شوروی کمونیستی باتمام ادعاهائی که داشت و باتمام قدرت و ارتش سرخش به مصداق آیه شریفهٔ «ان الذین يحادون الله و رسوله كبتوا كما كبت الذين من قبلهم»، با ذلت و خواری در سال ۱۹۹۱ از هم پاشید و زمینه برای بازگشت و دیدار مهاجرین به خواست خداوند فراهم شد، لذا استاد فرصت را غنيمت شمرده به گفتهٔ خودشان دینی که به خویشاوندان خویش به مصداق آیهٔ «و انذر عشیرتک الاقربین» که در طی ۷۰ سال حكومت كمونيستي تحت تبليغات مسموم قرار گرفته بودند داشتند رااداكند وقبل از رحلت از دنيا چشم شان رابا دیدن وطن و اقوام منور کنند. لذا در اواخر بهار سال ۱۳۷۱ به همراه پسر بزرگشان عبدالله راهی داغستان شده و در طی سه ماه اقامت در آنجا با دعوت و ارشاد، و استفاده هر چه بیشتر از موقیعت شان آنان را متوجه هویت اصلی خودشان یعنی اسلام می کنند.

استاد عبدالوهاب آخوند پس از بازگشت از داغستان بر اثر نارسایی از ناحیه کبد و بعد از یک عمر کوشش و تلاش در امر دین و تحمل مشقات فراوان در راه احیاء عمل به کتاب و سنت در ۱۳ شهریور ۱۳۷۱ برابر با ۶ ربیع الاول ۱۳۱۳ در سن ۹۳ سالگی دارفانی را و داع گفت. روحش شاد و راهش یر رهر و باد. «آمین»

پاورقى:

۱-دهه. (فرهنگ فارسی سخن)

✓ اعتقاد
صحیح دینی
بر اساس علم
و معرفت
است و هر جا
که جهالت در
آن حاکم باشد
انحراف
اعتقادی و
خرافات
رشد و نمو
ییسدا

مىكنىد.